

MRSA op varkensbedrijven:

De nieuwste inzichten

De MRSA-bacterie heeft zich in de afgelopen jaren in een snel tempo verspreid binnen de varkenshouderij in Nederland. Om meer inzicht te krijgen in het voorkomen van MRSA en de risicofactoren, heeft de GD meegewerkt aan een grootschalig onderzoek. Het rapport van dit onderzoek is gepubliceerd door het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en het Milieu (RIVM).

Hoeveel komt het voor?

Voor het onderzoek zijn in totaal 202 varkensbedrijven bemonsterd; 171 bedrijven met zeugen en 31 bedrijven met alleen vleesvarkens. Per bedrijf werden 60 varkens getest en 5 stofmonsters genomen. Op 71% van de vleesvarkenbedrijven en op 68% van de zeugenbedrijven werd MRSA aangetoond en dat was bijna altijd het veehouderij-MRSA-type. Van de kleine bedrijven (minder dan 250 zeugen) was 40% MRSA-positief, tegenover 80% van de grote bedrijven (meer dan 500 zeugen). Ook was sprake van toename in de tijd: begin 2007 was 30% positief en eind 2008 al 75%.

MRSA bij varkenshouders en gezinsleden

Van 50 bedrijven zijn de varkenshouders en hun gezinsleden getest op MRSA (232 personen). MRSA werd aangetoond bij 29% van de personen die intensief met varkens werkten en 2% van de gezinsleden die geen direct contact hadden met de dieren. Dat laatste wijst erop dat overdracht buiten de stal weinig voorkomt. Het voorkomen onder de gehele Nederlandse bevolking is veel lager: 0,03%. Omdat de MRSA-positieve

personen alleen zijn gevonden op MRSA-positieve bedrijven, is het aannemelijk dat de bacterie direct van varken op mens wordt overgedragen. Ook is de bacterie vaker gevonden bij personen op zeugenbedrijven, waarschijnlijk omdat zij vaker en intensiever contact hebben met hun varkens dan vleesvarkenhouders.

MRSA-besmetting in de productieketen

Om te bepalen welke rol de aanleverende bedrijven spelen, zijn monsters onderzocht van 48 bedrijven die deel uitmaken van 18 ketens. In 8 ketens waren alle bedrijven MRSA-positief, in 5 ketens bleken alle bedrijven MRSA-negatief en in 5 ketens werden MRSA-positieve en -negatieve bedrijven gevonden. Uit dit onderzoek blijkt dat MRSA-besmetting vaak kon worden toegeschreven aan de leverancier, maar ook een flink aantal bedrijven zonder aanvoer of met MRSA-vrije aanvoer was MRSA-positief. Blijkbaar is de aankoop van varkens niet de enige besmettingsbron voor MRSA.

Een specifiek deelonderzoek heeft aangetoond dat varkens binnen enkele uren besmet kunnen raken met MRSA, bijvoorbeeld tijdens transport en in de wachtruimte van het slachthuis. Daarnaast is gebleken dat biggen al vlak na de geboorte besmet kunnen zijn, bijvoorbeeld vanuit de stalomgeving of omdat de zeug drager van MRSA is in de vagina. Deze besmetting verspreidt zich dan verder in de koppel. De verspreiding neemt toe als antibiotica worden gebruikt bij de biggen.

Blijft MRSA altijd aanwezig op een bedrijf?

Het is nog niet duidelijk of MRSA altijd aanwezig blijft op een varkensbedrijf. Voorlopige resultaten laten zien dat MRSA niet vanzelf verdwijnt. Uit praktijkervaring blijkt dat het besmettingsniveau wel sterk daalt als bedrijven stoppen met antibioticagebruik. Dit wordt momenteel nader onderzocht.

